

Riksdagen

Uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2021/22:51

Fredagen den 8 juli

§ 1 Ekonomiska och finansiella frågor

Statssekreterare Elin Eliasson

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för ekonomiska och finansiella frågor den 17 juni 2022

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för ekonomiska och finansiella frågor den 12 juli 2022

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Klockan är 10.00, och jag hälsar er alla hjärtligt välkomna till dagens EU-nämndssammanträde.

Vi har i dag två föredragningspunkter, och båda ska föredras av statssekreterare Elin Eliasson.

Jag påminner ärade kollegor om det som jag alltid påminner om, att detta är en sådan dag då vi minns begreppet kompletterande mervärde. Det innebär att det som har sagts tidigare i utskottet inte nödvändigtvis behöver återupprepas här.

Vi hälsar statssekreterare Elin Eliasson med medarbetare välkomna till sammanträdet. Jag undrar inledningsvis om det finns någonting att säga med anledning av återrapporten från mötet i rådet den 17 juni 2022.

Anf. 2 Statssekreterare ELIN ELIASSON:

Herr ordförande! När det gäller återrapporten från Ekofin den 17 juni var en av de stora frågorna på mötet återigen direktivförslaget om en global minimiskatt för multinationella företag inom EU.

Här vill jag börja med att tacka nämnden för möjligheten att samråda från Luxemburg efter att ett nytt kompromissförslag hade presenterats så sent som natten före mötet.

Som finansministern då informerade om hade det franska ordförandeskapet lyckats nå en överenskommelse med Polen. Däremot kunde inte Ungern stödja förslaget, och en överenskommelse kunde därför inte nås denna gång heller.

Vi har i dagsläget ingen information om hur den fortsatta behandlingen av detta förslag kommer att se ut.

Två andra frågor på mötet gällde diskussionen om nya egna medel samt Polens återhämtningsplan. När det gäller den första frågan var de flesta medlemsstater öppna för att införa nya egna medel, om än i olika grad. Här betonade Sverige bland annat att vi inte ser ett behov av att reformera systemet för nya egna medel samt att det inte bör kopplas till förhandlingarna om EU:s klimatpaket, det så kallade Fit for 55.

När det gäller Polens återhämtningsplan kunde rådet stödja kommissionens förslag till genomförandebeslut. Flera medlemsstater, inklusive Sverige, underströk vikten av rättsstatens principer samt av att åtaganden om rättsväsendets oberoende ska genomföras innan några utbetalningar görs.

Sverige gjorde även ett uttalande till protokollet om detta tillsammans med Belgien, Danmark och Nederländerna.

Vidare diskuterades även förslaget om att återhämtningsfaciliteten ska få en central roll i genomförandet av REPowerEU-planen. Här var flera medlemsstater kritiska till förslaget om att använda intäkter från marknadsstabilitetsreserven inom EU:s utsläppshandelssystem. Ett antal medlemsstater påpekade också att fördelningsnyckeln för eventuella nya bidragsmedel från faciliteten borde uppdateras. Jag återkommer strax till frågan om REPowerEU då den är aktuell även för kommande möte.

På det senaste mötet fick rådet vidare en lägesuppdatering om arbetet med lagstiftningspaketet för bekämpning av penningtvätt. Rådet godkände slutligen de ekonomiska och finanspolitiska delarna i årets landsspecifika rekommendationer samt ett brev till Europeiska rådet om Kroatiens införande av euron. Jag återkommer strax även till detta.

Avslutningsvis vill jag även passa på att informera om att inget eurogruppsmöte i inkluderande format planeras i anslutning till mötet nästa vecka.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Vi noterar och tackar för informationen!

Vi går vidare till dagordningspunkt 3, Övriga frågor, Aktuella lagstiftningsförslag om finansiella tjänster. Detta är information från ordförandeskapet.

Anf. 4 Statssekreterare ELIN ELIASSON:

Ordförandeskapet kommer i vanlig ordning att informera om hur arbetet går med aktuella lagförslag om finansiella tjänster.

Anf. 5 ORDFÖRANDEN:

Det var kort och koncist. Sådant uppskattar vi här i EU-nämnden.

Vi noterar och tackar för informationen!

Vi går vidare till dagordningspunkt 4, Presentation av ordförandeskapets arbetsprogram. Detta är en diskussionspunkt.

Anf. 6 Statssekreterare ELIN ELIASSON:

Herr ordförande! Mötet nästa vecka blir det tjeckiska ordförandeskapets första. Som vanligt ska ordförandeskapet därför presentera sitt arbetsprogram för Ekofin de kommande sex månaderna. På det ekonomisk-politiska området kommer ordförandeskapet att fortsätta arbetet med genomförandet av faciliteten för återhämtning och resiliens, inklusive förslaget om att faciliteten ska ha en central roll i REPowerEU-planen. Därtill kommer ordförandeskapet att ta arbetet med stöd till Ukraina vidare, både vad gäller likviditetsbehov på kort sikt och återuppbyggnad av landet på lång sikt.

På finansmarknadsområdet kommer ordförandeskapet bland annat att fokusera på att fortsätta arbetet med genomförandet av Basel III och de förslag som har presenterats inom ramen för kapitalmarknadsunionen. Därtill kommer arbetet med lagstiftningspaketet för bekämpning av penningtvätt och terrorism att prioriteras.

På skatteområdet avser ordförandeskapet att arbeta för att förenkla skattesystemet och bekämpa skatteundandragande. Ordförandeskapet avser här att prioritera arbetet med översynen av energiskattedirektivet samt den globala överenskommelsen om beskattning av den digitala ekonomin från OECD/G20. En annan prioriterad fråga är gränsjusteringsmekanismen för koldioxid.

På tullområdet kommer ordförandeskapet att fokusera på det kommande förslaget om en reformering av tullunionen.

Slutligen: På budgetområdet kommer ordförandeskapets främsta prioritet att vara att nå en överenskommelse om EU:s årsbudget för 2023. Därtill kommer ordförandeskapet att fortsätta arbetet med förslaget att införa nya egna medel och översynen av budgetförordningen.

Regeringen välkomnar, som brukligt, det inkommande ordförandeskapets arbetsprogram för Ekofin. Jag kan dock notera att det faktum att regeringen välkomnar arbetsprogrammet inte innebär att regeringen ställer sig bakom alla frågor som ordförandeskapet avser att arbeta med. Regeringen kommer i stället att i vanlig ordning redovisa sin ståndpunkt för respektive initiativ inför att de behandlas i rådet.

Anf. 7 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går vidare till dagordningspunkt 5, Ekonomiska och finansiella konsekvenser av Rysslands militära aggression mot Ukraina. Den är rubricerad som en diskussionspunkt på rådsmötet men behandlas som en beslutspunkt i nämnden. Detta är således ett beslutsärende.

Anf. 8 Statssekreterare ELIN ELIASSON:

Herr ordförande! Under denna dagordningspunkt väntas rådet återigen ha en diskussion om de ekonomiska och finansiella aspekterna av Rysslands militära aggression mot Ukraina. Rådet väntas också fatta beslut om ett nytt makrofinansiellt stöd i form av lån om 1 miljard euro till Ukraina som en A-punkt på mötet. Jag kommer därför att passa på att samråda inför beslut om detta här i stället för ett skriftligt samråd.

Rådet har följt utvecklingen i Ukraina och dess konsekvenser noga under våren. Diskussionerna har huvudsakligen fokuserat på att säkerställa genomförandet av finansiella sanktioner, ge stöd till Ukraina samt samordna nationella åtgärder med anledning av höga energipriser och inflation.

På det kommande mötet väntas en bred lägesuppdatering och presentation av hur det nya ordförandeskapet väntas arbeta med frågan framöver.

I den not som cirkulerats inför mötet lyfter ordförandeskapet särskilt fram stöd till Ukraina.

Vad gäller stöd i den akuta fasen presenterade kommissionen den 1 juli ett formellt förslag om ett nytt makrofinansiellt stöd i form av lån om 1 miljard euro finansierat av EU-budgeten. Det är alltså detta förslag som rådet väntas anta som en A-punkt på mötet.

Förslaget utgör endast den del som kan finansieras av EU-budgeten av det totala paketet på 9 miljarder som kommissionen föreslog i maj och som presenterades innan de resterande delarna i syfte att möjliggöra ett snabbt antagande för att tillgodose de akuta likviditetsbehoven.

Givet den svåra situation som Ukraina befinner sig i föreslås att EU:s budget undantagsvis ska subventionera räntekostnaderna för det föreslagna lånet. Vidare föreslås en avsättning motsvarande 70 procent av lånet till EU:s garantifond i stället för de vanliga 9 procenten. Lånet kommer även att ha en lång löptid och kopplas till villkor om ökad transparens och rapportering om användningen av lånemedlen.

Regeringen välkomnar och kan ställa sig bakom kommissionens förslag.

Vad gäller de utestående delarna av det makrofinansiella stödet avser kommissionen att publicera förslag om dessa så snart som möjligt för beslut efter sommaren. Dessa lån väntas garanteras bilateralt av medlemsstaterna.

Regeringen är här öppen för att diskutera lämpliga alternativ vad gäller det utestående förslaget enligt de ståndpunkter som överlades med finansutskottet den 14 juni.

Som finansministern tidigare har informerat om innehöll kommissionens meddelande från den 18 maj även förslag om ett långsiktigt stöd för återuppbyggnaden av Ukraina. Här anser regeringen att EU har en central roll att spela. För att lyckas måste vi även involvera fler aktörer, inklusive Ukraina självt, bilaterala partner och internationella finansiella institutioner. Det är angeläget att planerings- och inte minst koordineringsarbetet påbörjas snart.

Samtidigt pågår fortfarande kriget, och behoven är alltjämt osäkra. Därför anser regeringen att det är för tidigt att binda sig vid belopp och finansiering. Noggranna överväganden krävs för konstruktionen så att stödet blir ändamålsenligt och transparent och byggs på ordentliga kontrollsystem.

Givet frågans breda inramning går det inte att utesluta att det också blir diskussion på mötet om det ekonomiska läget och samordning av nationella åtgärder för att mildra effekterna av kriget.

Här kan regeringen konstatera att de ekonomiska utsikterna i EU som helhet är mycket osäkra och att det är viktigt att följa utvecklingen noga. Samtidigt anser regeringen att det är viktigt att medlemsstaterna bedriver en försiktig finanspolitik som säkerställer medelfristigt hållbara offentliga finanser.

Givet det osäkra läget i omvärlden anser regeringen att det är viktigt att medlemsstaterna kan anpassa sin finanspolitik vid behov. Och det är upp till varje medlemsstat att besluta om sina finanspolitiska åtgärder. Merparten av de åtgärder som vidtas för att hantera negativa konsekvenser av krisen kommer och bör vidtas på nationell nivå.

Regeringen välkomnar på ett generellt plan insatser för att underlätta för medlemsstaterna i detta avseende inom ramen för befintliga EU-regelverk. Regeringen menar att denna typ av åtgärder ska vara välriktade och tillfälliga och värna den inre marknadens funktionssätt. Samtidigt är det viktigt att man inte inför kontraproduktiva stimulanser till ekonomin i ett ekonomiskt läge med inflationstryck och utbudsstörningar.

Vad gäller eventuella stödåtgärder på EU-nivå till medlemsstaterna anser regeringen att dessa bör finansieras genom en omprioritering av medel som redan finns i EU:s fleråriga budgetram och inte genom exempelvis ytterligare gemensam upplåning.

Slutligen vill jag informera om att vi inte väntar oss en diskussion om genomförandet av sanktioner. Detta är dock naturligtvis en viktig fråga, och regeringen står redo att vidta utökade restriktiva åtgärder samt att verka för ett effektivt genomförande av dessa.

Anf. 9 MARIA GARDFJELL (MP):

Från Miljöpartiets sida stöder vi naturligtvis den goda ambition som regeringen har att driva på kring stöd till Ukraina.

Däremot vill jag bara påpeka att det i regeringens ståndpunkt finns en punkt som Miljöpartiet motsätter sig. Vi är emot att stödet till Ukraina ska klassas som bistånd. Behoven i världen är enorma, som vi vet. Och vi anser att det inte är världens fattiga som ska betala Putins krigföring. Därför tycker vi att följande mening ska strykas: Eventuella garantiinfrianden bör kunna klassas som internationellt bistånd.

Jag vill sedan bara göra ett medskick till regeringen med anledning av det som statssekreteraren nämnde om att inte ha kontraproduktiva insatser. Det är naturligtvis otroligt viktigt. Men det är också oerhört viktigt att hela tiden betona vad Putins krigföring mot Ukraina har lett till ekonomiskt och för den ekonomiska politiken. Det är faktiskt också kontraproduktivt med den debatt som förs inte bara i Sverige utan i många EU-länder om att nu hämma utvecklingen att göra en grön omställning. Den gröna omställningen är nämligen i själva verket en av de viktigaste insatserna för att bemöta Putins krig. Det var ett litet medskick.

Anf. 10 LORENA DELGADO VARAS (V):

Vi från Vänsterpartiet vill också hänvisa till tidigare avvikande ståndpunkt där vi anser att bistånd inte ska gå till lån. Jag håller med Miljöpartiet i fråga om detta.

Anf. 11 JAN ERICSON (M):

Jag har egentligen bara en liten följdfråga. Det har varit ganska många ärenden under den senaste tiden där vi faktiskt lite grann har fått igenom den svenska linjen om att satsningar med koppling till Ukraina ska göras inom befintlig budget och så vidare. Det är bra, för det är den svenska linjen. Men ju mer sådant som kommer, desto mer infekterat kommer det att bli när det gäller vad man ska omprioritera i EU:s budget.

Jag undrar om frågan vad Sverige driver för linje kring just omprioriteringar i budgeten kommer upp och om vi har någon tydlig svensk linje i den frågan.

Anf. 12 Statssekreterare ELIN ELIASSON:

Miljöpartiet och Vänsterpartiet tog upp att det skulle klassas som bistånd. Givet att lånen som ska garanteras väntas ha långa löptider men betydande amorteringsfri period skulle de eventuella infriandena ske först om ett flertal år. Det är alltså inte detta års biståndsbudget som skulle belastas utan endast då garantin eventuellt infrias. Det kommer i så fall att

vara upp till den sittande regeringen att besluta huruvida man vill finansiera ett eventuellt infriande via biståndet eller ej. Men vi tycker att möjligheten ändå ska finnas.

Miljöpartiet tog också upp detta med att trycka på för grön omställning. Ja, det gör regeringen i många sammanhang, bland annat i EU. Putins krig har satt i blyxtbelysning att vi behöver gå fortare fram i att avsluta vårt beroende av fossila bränslen, och det har regeringen också tagit upp.

Man kan också notera att EU lyckades komma överens om Fit for 55 för bara någon vecka sedan. Det är glädjande på området.

Sedan var frågan vad det är som ska omprioriteras. Man kan notera att det som används till just detta stöd, den här miljarden, kommer från någonting som heter NDICI, alltså instrumentet för utvecklingssamarbete i den nya MFF:en.

Vi brukar vara för att kunna använda de medel som finns. Vi brukar vara öppna för omprioriteringar på väldigt många områden, även om vi såklart också har väl kända svenska ståndpunkter kring vilka delar av EU-budgeten vi tycker ger mest mervärde att göra tillsammans, till exempel forskning eller klimatarbete.

Anf. 13 LORENA DELGADO VARAS (V):

Bara en kort fråga: Har man i det här forumet drivit eller på något sätt sett över den skuldavskrivning som Ukraina skulle kunna behöva?

Anf. 14 Statssekreterare ELIN ELIASSON:

Det är väl någonting som kommer upp i diskussioner lite från och till, men det blir en senare fråga som man kommer att behöva ta upp när man ser vidden av konsekvenserna, givet att kriget ju tyvärr fortfarande pågår.

Anf. 15 ORDFÖRANDE:

Då konstaterar jag att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt med två avvikande ståndpunkter anmälda från Miljöpartiet och Vänsterpartiet samt delvis likalydande avvikande ståndpunkter anmälda från Miljöpartiet och Vänsterpartiet.

Vi går in på dagordningspunkt 6, Den ekonomiska återhämtningen i Europa. Det handlar om 6 a. Enligt uppgift har 6 b strukits – det stämmer; statssekreteraren nickar instämmande. Detta är en diskussionspunkt.

Anf. 16 Statssekreterare ELIN ELIASSON:

Här väntas rådet få en sedvanlig uppdatering av genomförandet av faciliteten för återhämtning och resiliens. Det är även möjligt att det blir en diskussion om facilitetens roll i genomförandet av REPowerEU-planen.

Gällande uppdateringen av genomförandet av faciliteten kan nämnas att 25 planer hittills har godkänts av rådet och att reguljära utbetalningar har genomförts till 6 medlemsstater. När det kommer till REPowerEU-planen har finansministern tidigare informerat om förslaget att återhämtningsfaciliteten ska användas för genomförandet av planen.

På ett övergripande plan välkomnar regeringen kommissionens förslag att återhämtningsfaciliteten ska användas för genomförandet av REPowerEU. Regeringen kan stödja användningen av befintliga medel inom faciliteten för detta ändamål och är öppen för att diskutera att tillåta

frivilliga överföringar från medlemsstaters anslag inom sammanhållningspolitiken och den gemensamma jordbrukspolitiken.

Förhandlingarna om förslaget pågår på teknisk nivå. Områden som har diskuterats har bland annat rört det föreslagna undantaget från principen om att inte orsaka betydande skada för vissa investeringar samt förslaget om att finansieringen av bidragsdelen ska ske genom auktionering av utsläppsrätter från marknadsstabilitetsreserven i EU:s utsläppshandels-system.

Regeringen är här kritisk till förslaget att tillåta undantag från principen att inte orsaka betydande skada eftersom det skulle möjliggöra reformer och investeringar gällande olja och fossil gas. Regeringen är också kritisk till investeringar som resulterar i inlåsnings effekter.

När det kommer till förslaget om försäljning av utsläppsrätter från marknadsstabiliseringsreserven är regeringen kritisk till detta. Skulle det trots allt bli aktuellt med ytterligare finansiering anser regeringen att denna bör komma från en omprioritering av befintliga EU-medel.

Förhandlingarna på teknisk nivå har också handlat om hur bidragsdelen ska fördelas. Kommissionen har föreslagit att samma fördelningsnyckel ska gälla för REPowerEU-delen som för övriga delar i faciliteten. Flera medlemsstater har dock varit kritiska till detta och argumenterat för att fördelningsnyckeln i REPowerEU-delen bör uppdateras så att den i högre utsträckning speglar medlemsstaternas behov av att ställa om sin energiförsörjning.

Här anser regeringen att en uppdatering av nyckeln inte bör avvika alltför mycket från den befintliga. Eftersom faciliteten infördes som en engångsåtgärd till följd av pandemin bör fördelningsnyckeln även i fortsättningen vara i linje med facilitetens ursprungliga syften och rättsliga grund. Dessutom skulle det sannolikt ta tid att komma överens om en uppdaterad nyckel i ett läge där det finns omedelbara behov på energiområdet.

Anf. 17 ANNIKA QARLSSON (C):

Ordförande! Jag tackar statssekreteraren för genomgången inför mötet.

I en del av ståndpunkten öppnar man för att det på kort sikt kan finnas behov av vissa omedelbara reformer och investeringar för att säkerställa medlemsstaternas energiförsörjning. Direkt efter skriver man i den skrivna ståndpunkten att regeringen är kritisk till den delen.

Vi känner att den delen bidrar till motstridiga budskap i ståndpunkten och öppnar för att det blir okej att gå emot klimatpolitiken. Vi skulle gärna vilja ha ytterligare restriktiv hållning där.

Jag skulle gärna vilja höra lite mer kring på vilket sätt man avser att framföra sin ståndpunkt. De som vill använda denna öppning kommer ju att göra det oavsett om vi öppnar den på glänt eller inte, och det är viktigt att ha en restriktiv hållning i den delen för att det inte ska göras fel saker på kort sikt som skadar den omställning vi behöver göra på lång sikt. Jag skulle gärna vilja höra lite mer kring den delen och ser gärna en restriktivare hållning från regeringen i ståndpunkten.

Anf. 18 JAN ERICSON (M):

Jag har egentligen en upprepad fråga. Jag har ställt den tidigare till finansministern men aldrig fått något riktigt bra svar, så jag testar igen.

Enligt förslaget ska de återhämtnings- och resiliensplaner som ändras efter att förslaget trätt i kraft innehålla ett nytt kapitel om REPowerEU. Jag förstår fortfarande inte hur de här återhämtningsplanerna skulle kunna ändras. Man har ju fastställt en plan för varje land, och de har godkänts av rådet och av varje medlemsstat. Nu är de låsta, och vi ska se till att man verkligen följer upp dem. Men vad är det som skulle öppna för att man skulle ändra planerna och då kunna få in REPowerEU?

Jag förstår inte hur REPowerEU över huvud taget ska kunna komma in i återhämtningsplanerna. Det är fortfarande ingen som har kunnat förklara det på ett pedagogiskt sätt. Vi får se om jag kan få ett svar nu.

Anf. 19 LORENA DELGADO VARAS (V):

Vi från Vänsterpartiet vill betona att vi gärna skulle vilja se att regeringen var tydligare kring riskerna för fossila inläsningseffekter och kanske även gav exempel på mekanismer för att inte komma till det läget.

Anf. 20 MARIA GARDFJELL (MP):

Ordförande! Jag vill instämma i de frågeställningar som både Centerpartiet och Vänsterpartiet har haft. Jag vill också lägga till det faktum att när man pekar ut omfördelningar från jordbrukspolitiken kan det i sig leda till en negativ effekt från energi- och klimatsynpunkt, till exempel om man gör neddragningar av klimatåtgärder inom jordbrukspolitiken område.

Jag tror att det är viktigt att regeringen håller i klimatmedlen och försöker säkerställa dem även när man gör sådana här omfördelningar. Vi vet ju till exempel att återhämtningsfonden nu används i Italien för att klara av den allvarliga torkan, men där kan ju också medlen inom jordbruksprogrammet och landsbygdsprogrammet användas för att komplettera den typen av satsningar väldigt starkt. Då vore det väldigt tråkigt om man gjorde neddragningar där behoven är som störst.

Vi skulle alltså gärna vilja se en tydligare ståndpunkt, precis som Centern och Vänsterpartiet också har framfört.

Anf. 21 Statssekreterare ELIN ELIASSON:

Ytterligare restriktiv hållning kring do no significant harm-principen diskuterades även när detta var uppe i finansutskottet, där vi också förtydligade ståndpunkten på ett par ställen från "skeptisk" till "kritisk" eftersom det är så vi har förhandlat.

När det gäller att frångå principen om att inte orsaka betydande skada har vi arbetat tillsammans med likasinnade >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< flera medlemsstater stöder kommissionens undantag.

Man ska också veta att läget just nu för många länder när det gäller att kunna bygga till exempel LNG-terminaler, vilket är viktigt, är en av anledningarna till att kommissionen har lagt fram förslag om det här undantaget.

Men vi har som sagt arbetat med våra likasinnade, just för att vi är kritiska till undantaget, >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< Det var nog svar på en del av frågorna.

Den upprepade frågan gällde hur man kan uppdatera planerna, hur de kan ändras när de är tagna. Det kan göras lite när som helst. Ett land kan

välja att uppdatera sin plan, och då går det tillbaka till ett nytt rådsbeslut för den planen.

Det är också så att flera länder kommer att behöva uppdatera sina planer på grund av den fastslagna fördelningen. Nu har man med bni-komponenten fastslagit hur den slutliga fördelningen mellan länderna blir för nyckeln, och det innebär till exempel att Spanien med flera kommer att behöva uppdatera sina planer eftersom de får en högre tilldelning än vad som var tanken från början.

Planerna kan alltså uppdateras kontinuerligt, och då är tanken att när man uppdaterar sin plan ska man också lägga till kapitlet om REPowerEU. Jag hoppas att det var svar på den upprepade frågan, slutligen.

(JAN ERICSON (M): Bästa hittills.)

Jag tänker att jag redan har svarat hyfsat på Vänsterpartiets fråga om att vara tydligare kring riskerna. Vi har som sagt tillsammans med likasinnade drivit att vi är kritiska till undantaget mot do no significant harm >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

När det gäller omfördelning i jordbrukspolitik öppnar man en möjlighet för länder att själva flytta pengar från sina jordbrukskuvert till detta. Om de själva anser att det är mer viktigt med REPowerEU-delar kan de på frivillig basis flytta pengar, men det är inte ett krav.

Anf. 22 MARIA GARDFJELL (MP):

Eftersom det är en diskussion tycker jag ändå att man från regeringens sida skulle kunna resonera kring att det finns en risk för att medlemsländer i sådana fall skulle kunna dra ned på miljö- och klimatarbetet inom jordbrukspolitiken, vilket i sin tur skulle kunna öka behovet av fossil energi eller energi på totalen och kunna vara en kontraproduktiv åtgärd.

Statssekreteraren tog upp behovet av att investera i LNG-terminaler, vilket är ett faktum och som handlar om att fasa ut den ryska energin. Det är naturligtvis en väldigt viktig ståndpunkt. Men samtidigt bör Sverige, som ett föredöme inom området där vi har satsat stort på biogas, också lyfta fram de möjligheter som finns i energiomställningen – även kopplat till gassidan.

Anf. 23 Statssekreterare ELIN ELIASSON:

Jag tackar så mycket för inspelet. Svensk skog och svensk biogas är någonting som regeringen i de här diskussionerna lyfter fram rätt ofta. Det börjar vi bli lite trötta på.

Anf. 24 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går vidare till dagordningspunkt 7, Den europeiska planeringsterminen 2022: Slutsatser om 2022 års fördjupade granskningar inom ramen för förfarandet vid makroekonomiska obalanser. Det är ett godkännande och ett beslutsärende.

Anf. 25 Statssekreterare ELIN ELIASSON:

Ordförande! Under denna dagordningspunkt väntas rådet godkänna slutsatser om årets fördjupade granskningar inom ramen för det makroekonomiska obalansförandet som en del av den europeiska planeringsterminen.

I år har kommissionen granskat tolv medlemsstater, varav Sverige är en. Kommissionen bedömer att samtliga länder utom två, Irland och Kroatien, har obalanser. I tre av länderna – Cypern, Grekland och Italien – bedöms obalanserna vara alltför stora. I utkastet till slutsatser instämmer rådet i kommissionens bedömning att det finns makroekonomiska obalanser i de tio medlemsstaterna.

Rådet noterar att den starka återhämtningen från covid-19-pandemin har inneburit att många obalanser minskat i förhållande till 2020. Samtidigt konstateras att både privat och offentlig skuldsättning fortfarande ligger på höga nivåer och att den stigande inflationen bidrar till en stor ekonomisk osäkerhet.

Regeringen kan ställa sig bakom utkastet till rådsslutsatser om årets fördjupade granskningar.

Anf. 26 JAN ERICSON (M):

Jag har bara en liten fundering kring hur Sverige föll ut i granskningen.

Anf. 27 Statssekreterare ELIN ELIASSON:

Det genomfördes en fördjupad granskning av Sverige. Sverige bedöms ha makroekonomiska obalanser.

Kommissionen fann att hushållens skuldsättning och bostadspriserna har fortsatt att stiga under pandemin från redan höga nivåer. Det föranleder kommissionen att föreslå en fördjupad granskning av Sverige.

Den 23 maj publicerade kommissionen resultatet av de fördjupade granskningarna, i vilka de gör bedömningen att Sverige har makroekonomiska obalanser kopplade till hushållens skulder och bostadsmarknadens funktionssätt. Kommissionen har bedömt att det förekommer makroekonomiska obalanser kopplade till de svenska hushållens skuldsättning och bostadsmarknadens funktionssätt sedan 2012.

Anf. 28 ORDFÖRANDEN:

Den som är satt i skuld är icke fri, som någon sa en gång i tiden.

Med dessa ord konstaterar jag att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Nästa dagordningspunkt är 8 a, 8 b och 8 c om Kroatiens införande av euron. De ska behandlas tillsammans.

Punkt 8 a, Beslut om Kroatiens införande av euron den 1 januari 2023, 8 b, Rådets förordning om ändring av förordning (EG) nr 974/98 vad gäller införandet av euron i Kroatien, och 8 c, Förordning om ändring av förordning (EG) nr 2866/98 vad gäller omräkningskursen till euron för Kroatien.

Det här är ett antagande, beslut och en information.

Anf. 29 Statssekreterare ELIN ELIASSON:

Ordförande! Under den här dagordningspunkten väntas rådet anta tre rättsakter för att möjliggöra Kroatiens införande av euron.

Som finansministern redogjorde för inför Ekofinrådsmötet i juni bedömde kommissionen och ECB i sina konvergensrapporter för 2022 att Kroatien uppfyller alla kriterier och krav för att införa euron som valuta. Kommissionen lade därför även fram ett förslag till rekommendation om att Kroatien ska införa euron den 1 januari 2023, vilket sedan antogs av euroländerna vid mötet. Nu har det blivit dags för rådet att slutligt besluta om Kroatiens euroanslutning genom att anta tre rättsakter.

Den första rättsakten handlar formellt om att upphäva Kroatiens status som en medlemsstat med undantag från det fördragsfästa kravet på EU-länder att införa euron. I praktiken innebär detta att rådet beslutar att de ska införa euron som valuta.

Regeringen kan ställa sig bakom bedömningen att Kroatien uppfyller villkoren för att införa euron och därmed även förslaget att Kroatien ska införa euron som valuta den 1 januari 2023.

De andra två rättsakterna rör ändringar i två förordningar för att möjliggöra Kroatiens anslutning till euron. Det handlar dels om ett antal frågor om hur själva införandet av euron ska gå till, dels om vilken omräkningskurs mellan dessa valutor som ska gälla. För dessa två rättsakter har endast medlemsstater med euron som valuta rösträtt.

Anf. 30 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt. Vi noterar och tackar för informationen.

Vi går vidare till dagordningspunkt 9, Förberedelser inför G20-mötet med finansministrar och centralbankschefer den 15–16 juli 2022 EU:s mandat – Godkännande. Detta är också ett beslutsärende.

Anf. 31 Statssekreterare ELIN ELIASSON:

Ordförande! Här väntas rådet besluta om EU:s gemensamma positioner till G20-mötet, som äger rum den 15–16 juli.

De gemensamma positionerna inför G20-mötet behandlar bland annat hur Rysslands invasion av Ukraina har påverkat europeisk och global säkerhet, stabilitet och välbefinnande.

EU betonar här vikten av att fortsätta samarbeta med internationella partner för att stödja Ukraina och implementera långtgående sanktioner mot Ryssland. I positionerna betonas också åtgärder för att fortsätta att bekämpa covid-19-pandemin och förebygga framtida hälsokriser samt stödja den ekonomiska återhämtningen från pandemin. Positionerna uttrycker även stöd till frivillig vidareutlåning av IMF:s särskilda dragningsrätter för att hjälpa sårbara ekonomier genom IMF:s fonder för stöd till låg- och medelinkomstländer.

Regeringen kan ställa sig bakom EU:s gemensamma positioner till G20-mötet.

Anf. 32 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Nästa punkt är dagordningspunkt 10, Slutsatser om rapporten om de offentliga finansernas hållbarhet 2021. Detta är ett godkännande och även ett beslutsärende.

Anf. 33 Statssekreterare ELIN ELIASSON:

Under den här dagordningspunkten väntas rådet godkänna slutsatser om 2021 års rapport om hållbarheten i de offentliga finanserna.

Rapporten tas fram av kommissionen vart tredje år och innehåller bedömningar av utmaningarna för finanspolitikens hållbarhet i EU:s medlemsstater på kort, medellång och lång sikt. I rapporten konstaterar kommissionen att de offentliga skuldkvoterna har ökat i många medlemsstater de senaste åren, bland annat till följd av covid-19-pandemin.

Sammanfattningsvis bedöms elva medlemsstater ha höga skuldållbarhetsrisker på medellång sikt och nio medlemsstater på lång sikt. Sverige bedömdes ha låg risk för en ohållbar utveckling på såväl kort som medellång och lång sikt.

I utkastet till slutsatser lyfter rådet fram att flera medlemsstater har betydande risker för en ohållbar utveckling på medellång och lång sikt. Slutsatserna understryker också behovet av att medlemsstaterna bedriver en ansvarsfull finanspolitik som säkerställer en hållbar skuldsättning över tid och vikten av att EU:s finanspolitiska ramverk följs.

Regeringen välkomnar hållbarhetsrapporten och kan ställa sig bakom utkastet till rådsslutsatser.

Anf. 34 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Dagordningspunkt 11 är Övriga frågor, men det finns inga övriga frågor.

Med dessa ord tackar vi statssekreteraren för den här punkten på föredragningslistan.

Anf. 35 ORDFÖRANDEN:

Vi går vidare till EU:s årsbudget för 2023. Det här är ett beslutsärende.

Anf. 36 Statssekreterare ELIN ELIASSON:

Jag övergår till att prata om EU:s årsbudget för 2023. Vi har redan presenterat den i finansutskottet, och vi lyfter nu upp den i EU-nämnden eftersom Ekofin – budget för tillfället är inbokat till den 25 juli.

Den svenska ståndpunkten, som alltså har förankrats i finansutskottet, har tjänat oss väl i förhandlingarna som har skett i budgetkommittén i juni och juli. Men processen för årsbudgeten 2023 är följande.

Kommissionen presenterade förslaget till EU:s årsbudget för 2023 den 7 juni. Under juni och juli behandlas förslaget i rådets budgetkommitté och därefter i Coreper II den 13 juli. Ekofin – budget förväntas hållas den 25 juli. Om en överenskommelse avseende rådets position kan nås i Coreper den 13 juli kommer Ekofin – budget inte att vara nödvändigt och ställas in. Man kan också notera att så har skett under en lång följd av år.

Rådet förväntas anta sin läsning av förslaget andra veckan i september. Och under hösten fortsätter förhandlingarna med att Europaparlamentet antar sin läsning, och därefter följer ett förlikningsförfarande med rådet och Europaparlamentet. Slutförhandlingen väntas genomföras och en uppgörelse nås mellan rådet och parlamentet i november i samband med att Ekofin – budget samlas.

Kommissionens budgetförslag för 2023 är följande.

Förslaget till årsbudget utgår från de budgettak som är fastlagda för 2023 i förordningen om den fleråriga budgetramen för perioden 2021–2027. EU-budgeten är uppdelad i åtagandanslag och i betalningsanslag.

Åtagandanslagen reglerar den totala utgiften för det legala åtagandet som får göras under ett enskilt budgetår men som kan utföras och utbetalas under flera budgetår. Betalningsanslagen ska däremot täcka utgifter resulterande från åtaganden ingångna under innevarande budgetår eller tidigare år. Det är betalningarna som påverkar avgiften för ett enskilt år.

Förslaget är att åtagandanslagen uppgår till 185,6 miljarder euro, vilket motsvarar en ökning med 2,1 procent jämfört med budgeten för 2022. Förslaget lämnar en marginal till taket för åtaganden på 446 miljoner euro. Betalningsanslagen föreslås uppgå till 166,3 miljarder. Det är en minskning med 2,6 procent jämfört med 2022. Förslaget lämnar en marginal till taket för betalningar på 5,5 miljarder euro.

Vi välkomnar att betalningsmarginalen är tillräcklig, men den kommer sannolikt att minska när kommissionen har aviserat en större ändringskrivelse – vilken troligen kommer under oktober månad. Regeringen avser att återkomma till finansutskottet när den föreligger och även återkomma till EU-nämnden inför Ekofin – budget, som preliminärt ligger den 11 november.

Årsbudgetförhandlingen är begränsad till att bestämma hur höga anslagen ska vara i förhållande till de tak som är satta i MFF för respektive rubrik. Man kan notera att på åtagandesidan föreslås den största relativa ökningen jämfört med 2022 för rubrik 4 Migration och gränsförvaltning, vilket såklart främst handlar om effekter av kriget i Ukraina. På betalningssidan föreslås den största relativa ökningen jämfört med 2022 inom rubrik 7 EU:s offentliga förvaltning och rubrik 6 Grannskapet och omvärlden.

Utöver nivåerna i årsbudgetförslaget förstärks vissa program genom EU:s återhämtningspaket Next Generation EU. 113,9 miljarder euro tillförs genom bidrag, och ytterligare 225,6 miljarder kan göras tillgängliga i form av lån. Dessa medel ingår dock inte i årsbudgeten eller i årsbudgetprocessen.

Låt mig komma till det viktiga: Vad är den svenska ståndpunkten? Ni har den i det pm som har skickats ut. Den är också väl känd eftersom det här är i enlighet med proposition 1994/95:40, kan man notera.

Sverige verkar för en effektiv och återhållsam budgetpolitik inom EU, i enlighet med proposition 1994/95:40. Målet innebär att regeringen ska verka för en kostnadseffektiv användning av EU:s medel och att närhetsprincipen ska tillämpas på budgetområdet. Det innebär också strikt budgetdisciplin, det vill säga att verka för en begränsning av EU:s utgifter inom budgetramen och därmed den svenska avgiften till EU. Det övergripande målet i arbetet med 2023 års EU-budget är därmed, liksom tidigare år, att nå en så restriktiv budget som möjligt som med god marginal rymmer inom de beslutade taken i den fleråriga budgetramen för åren 2021–2027.

Regeringen kommer vid behandlingen av årsbudgetförslaget att verka för budgetdisciplin och respekt för taken i den fleråriga budgetramen, att årsbudgeten beslutas med tillräckliga marginaler upp till taken för såväl åtaganden som betalningar. Otillräckliga marginaler riskerar att leda till krav på utnyttjande av särskilda instrument som leder till utgifter utöver budgetramen. Det lämnar heller inga möjligheter att omhänderta och finansiera oförutsedda händelser inom ram, vilket kan riskera att öka den svenska EU-avgiften.

Anf. 37 CHARLOTTE QUENSEL (SD):

Ordförande! Jag tackar statssekreteraren för en mycket effektiv dragning.

Jag har några frågor. Det gäller bland annat punkt 7 i budgetförslaget om EU:s offentliga förvaltning. När vi talar om omprioritering och hur viktigt det är att vi använder pengarna rätt undrar jag varför den punkten ökar så mycket. Varför kan man inte tvärtom minska den offentliga förvaltningen?

Vidare är det frågan om förslag till svensk ståndpunkt, som vi gick igenom på finansutskottets möte. Då talade vi om finansiering via omprioritering. Det har ni tagit bort. Ni har också tagit bort realistiska prognoser. Jag vill gärna ha en förklaring till det.

Anf. 38 Statssekreterare ELIN ELIASSON:

Det som ökar inom punkt 7 EU:s offentliga förvaltning är framför allt lönerelaterade kostnader, som ökar med 8,3 procent.

Sedan var det en fråga om realistiska prognoser. Kan du upprepa? Jag hörde inte vad du sa.

2021/22:51
8 juli

Anf. 39 CHARLOTTE QUENSEL (SD):

Ordförande! Det står i pm:et jättefint gulmarkerat. Jag kommer ihåg det från föredragningen i finansutskottet.

Men jag passar på att ställa en följdfråga rörande EU:s offentliga förvaltning. Det känns något konstigt att man inte har budgeterat för löneökningar, att de kommer som något slags ”oj, här ökade kostnaden”. Jag tycker nog att prognoserna ska vara bättre.

Anf. 40 Statssekreterare ELIN ELIASSON:

Först var det frågan om lönerelaterade kostnader. De förväntas för den europeiska offentliga administrationen öka med 8,3 procent för 2023. Detta är av främst två skäl.

Lönerna räknas upp per automatik enligt den metod som är reglerad i EU:s tjänsteföreskrifter. Den tar med ett års försening hänsyn till vissa ekonomiska och sociala faktorer i medlemsstaterna och på institutionernas verksamhetsorter, främst reallöneutveckling i central statsförvaltning i medlemsstaterna och prisutveckling i Bryssel och Luxemburg.

Vidare ökar lönerna med 2,5 procent med anledning av frysningen av de löneökningar som skulle ha gjorts och betalats ut under 2021, det vill säga under pandemin. Regeringen har en kritisk hållning till de höga kostnaderna och de förväntade löneökningarna.

Anledningen till att delen om realistiska prognoser är gulmarkerad är för att de raderna föll bort till finansutskottets möte och nu har rättats.

Anf. 41 CHARLOTTE QUENSEL (SD):

Jag förstår inte varför vi inte ska ha med i ståndpunkten formuleringen finansiering via omprioritering. Vi brukar alltid tycka att det är viktigt. Det är därför jag undrar varför det är borta.

Anf. 42 Statssekreterare ELIN ELIASSON:

Naturligtvis står regeringen alltid upp för finansiering genom omprioriteringar, och vi anser att det täcks in av den ståndpunkt som alltså handlar om budgetdisciplin, respekt för taken och så vidare. Det inbegriper också att vi hellre vill finansiera genom omprioriteringar än något annat.

Anf. 43 ORDFÖRANDEN:

Som seden lär gälla även det muntliga ordet vid EU-nämndens sammanträde.

Anf. 44 CHARLOTTE QUENSEL (SD):

Ordförande! Ska vi anmäla en avvikande ståndpunkt att vi verkligen vill trycka på att finansiering via omprioritering ska vara med i formuleringen? Räcker det garanterat med det muntliga ordet?

Anf. 45 ORDFÖRANDEN:

Som jag nämnde gäller det muntliga ordet vid EU-nämndens sammanträde på samma sätt som det skrivna ordet. Det är helt upp till

Sverigedemokraterna att värdera om ni vill framföra en avvikande ståndpunkt eller inte. Den bestämmelsegraden har inte jag.

Anf. 46 CHARLOTTE QUENSEL (SD):

Då vill jag anmäla en avvikande ståndpunkt att vi trycker hårt på att finansiering ska ske via omprioritering, och det ska alltid finnas med.

Anf. 47 ORDFÖRANDE:

Även ditt muntliga anförande noteras. Jag tror inte att statssekreteraren önskar kommentera ytterligare. Nej.

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt med en avvikande ståndpunkt anmäld från Sverigedemokraterna.

Med dessa ord har vi tagit oss igenom dagens EU-nämndssammanträde. Det är väl arbetat och framfört. Jag önskar lycka till vid kommande rådsmöten. Naturligtvis önskar vi statssekreteraren och medarbetare en trevlig helg. Må solen lysa över er denna kommande helg.

Anf. 48 Statssekreterare ELIN ELIASSON:

Tack detsamma!

§ 1 Ekonomiska och finansiella frågor

.....	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 2 Statssekreterare ELIN ELIASSON	1
Anf. 3 ORDFÖRANDEN.....	2
Anf. 4 Statssekreterare ELIN ELIASSON	2
Anf. 5 ORDFÖRANDEN.....	2
Anf. 6 Statssekreterare ELIN ELIASSON	2
Anf. 7 ORDFÖRANDEN.....	3
Anf. 8 Statssekreterare ELIN ELIASSON	3
Anf. 9 MARIA GARDFJELL (MP).....	5
Anf. 10 LORENA DELGADO VARAS (V)	5
Anf. 11 JAN ERICSON (M)	5
Anf. 12 Statssekreterare ELIN ELIASSON	5
Anf. 13 LORENA DELGADO VARAS (V)	6
Anf. 14 Statssekreterare ELIN ELIASSON	6
Anf. 15 ORDFÖRANDEN.....	6
Anf. 16 Statssekreterare ELIN ELIASSON	6
Anf. 17 ANNIKA QARLSSON (C).....	7
Anf. 18 JAN ERICSON (M)	7
Anf. 19 LORENA DELGADO VARAS (V)	8
Anf. 20 MARIA GARDFJELL (MP).....	8
Anf. 21 Statssekreterare ELIN ELIASSON	8
Anf. 22 MARIA GARDFJELL (MP).....	9
Anf. 23 Statssekreterare ELIN ELIASSON	9
Anf. 24 ORDFÖRANDEN.....	9
Anf. 25 Statssekreterare ELIN ELIASSON	9
Anf. 26 JAN ERICSON (M)	10
Anf. 27 Statssekreterare ELIN ELIASSON	10
Anf. 28 ORDFÖRANDEN.....	10
Anf. 29 Statssekreterare ELIN ELIASSON	10
Anf. 30 ORDFÖRANDEN.....	11
Anf. 31 Statssekreterare ELIN ELIASSON	11
Anf. 32 ORDFÖRANDEN.....	11
Anf. 33 Statssekreterare ELIN ELIASSON	12
Anf. 34 ORDFÖRANDEN.....	12

§ 2 Ekonomiska och finansiella frågor – budget

.....	13
Anf. 35 ORDFÖRANDEN.....	13
Anf. 36 Statssekreterare ELIN ELIASSON	13
Anf. 37 CHARLOTTE QUENSEL (SD).....	14
Anf. 38 Statssekreterare ELIN ELIASSON	14
Anf. 39 CHARLOTTE QUENSEL (SD).....	15
Anf. 40 Statssekreterare ELIN ELIASSON	15
Anf. 41 CHARLOTTE QUENSEL (SD).....	15
Anf. 42 Statssekreterare ELIN ELIASSON	15
Anf. 43 ORDFÖRANDEN.....	15
Anf. 44 CHARLOTTE QUENSEL (SD).....	15

2021/22:51
8 juli

Anf. 45	ORDFÖRANDEN.....	15
Anf. 46	CHARLOTTE QUENSEL (SD).....	16
Anf. 47	ORDFÖRANDEN.....	16
Anf. 48	Statssekreterare ELIN ELIASSON	16